2025/2364

21.11.2025

KOMISJONI DELEGEERITUD DIREKTIIV (EL) 2025/2364,

8. september 2025,

millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/65/EL seoses erandiga plii kasutamiseks terase, alumiiniumi ja vase legeerelemendina

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2011. aasta direktiivi 2011/65/EL teatavate ohtlike ainete kasutamise piiramise kohta elektri- ja elektroonikaseadmetes, ([1]) eriti selle artikli 5 lõike 1 punkte a ja b,

ning arvestades järgmist:

(1) Direktiivi 2011/65/EL artikli 4 lõike 1 kohaselt peavad liikmesriigid tagama, et turule lastud elektri- ja elektroonikaseadmed ei sisalda kõnealuse direktiivi II lisas loetletud ohtlikke aineid. Seda piirangut ei kohaldata nimetatud direktiivi III lisas loetletud teatavate erandlike kasutusviiside puhul.

(2) Elektri- ja elektroonikaseadmete kategooriad, mille suhtes kohaldatakse direktiivi 2011/65/EL, on loetletud kõnealuse direktiivi I lisas.

(3) Plii on piiratud kasutusega aine, mis on kantud direktiivi 2011/65/EL II lisa loetellu. Maksimaalne lubatav pliisisaldus homogeenses materjalis on 0,1 massiprotsenti.

(4) Komisjoni delegeeritud direktiiviga (EL) 2018/739 ([2]) tehti erand plii kasutamiseks legeerelemendina masinaehitusterases, mis sisaldab pliid kuni 0,35 massiprotsenti, ja partiikaupa kuumtsingitud terasosades, mis sisaldavad pliid kuni 0,2 massiprotsenti, nagu on ette nähtud direktiivi 2011/65/EL III lisa punktis 6(a)-I. Kõnealune erand hõlmab elektri- ja elektroonikaseadmete kategooriaid 1–7 ja 10, mis on loetletud direktiivi 2011/65/EL I lisas. Kõnealuse direktiivi III lisa punktis 6(a) esitatud erandit kohaldati üksnes elektri- ja elektroonikaseadmete kategooriate 8, 9 ja 11 suhtes.

(5) Komisjoni delegeeritud direktiiviga (EL) 2018/740 ([3]) tehti erandid plii kasutamiseks legeerelemendina masinaehitusalumiiniumis ja pliisisaldusega vanaalumiiniumist toodetud alumiiniumis, mis sisaldab kuni 0,4 massiprotsenti pliid. Need erandid on esitatud direktiivi 2011/65/EL III lisa punktides 6(b)-I ja 6(b)-II. Need erandid hõlmavad elektri- ja elektroonikaseadmete kategooriaid 1–7 ja 10, mis on loetletud direktiivi 2011/65/EL I lisas. Kõnealuse direktiivi III lisa punktis 6(b) esitatud erandit kohaldati üksnes elektri- ja elektroonikaseadmete kategooriate 8, 9 ja 11 suhtes.

(6) Komisjoni delegeeritud direktiiviga (EL) 2018/741 ([4]) tehti erand, mis käsitleb plii kasutamist vasesulamis, mis sisaldab kuni 4 massiprotsenti pliid kõigi kategooriate puhul, nagu on esitatud direktiivi 2011/65/EL III lisa punktis 6(c).

([1]) ELT L 174, 1.7.2011, lk 88, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/65/oj.

([2]) Komisjoni 1. märtsi 2018. aasta delegeeritud direktiiv (EL) 2018/739, millega muudetakse tehnika arenguga kohandamise eesmärgil Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/65/EL III lisa seoses erandiga, milles käsitletakse plii kasutamist terase legeerelemendina (ELT L 123, 18.5.2018, lk 103, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir_del/2018/739/oj).

([3]) Komisjoni 1. märtsi 2018. aasta delegeeritud direktiiv (EL) 2018/740, millega muudetakse tehnika arenguga kohandamise eesmärgil Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/65/EL III lisa seoses erandiga, milles käsitletakse plii kasutamist alumiiniumi legeerelemendina (ELT L 123, 18.5.2018, lk 106, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir_del/2018/740/oj).

([4]) Komisjoni 1. märtsi 2018. aasta delegeeritud direktiiv (EL) 2018/741, millega muudetakse tehnika arenguga kohandamise eesmärgil Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/65/EL III lisa seoses erandiga, milles käsitletakse plii kasutamist vase legeerelemendina (ELT L 123, 18.5.2018, lk 109, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir_del/2018/741/oj).

(7) Komisjon sai 17. jaanuaril 2020 ja 20. jaanuaril 2020 kaks taotlust direktiivi 2011/65/EL III lisa punktides 6(a) ja 6(a)-I esitatud erandite uuendamiseks, et võtta arvesse teaduse ja tehnika arengut, eelkõige seoses kohaldamisalaga. Komisjon sai 2. detsembril 2019 ja 17. jaanuaril 2020 kaks taotlust direktiivi 2011/65/EL III lisa punktides 6(b), 6(b)-I ja 6(b)-II esitatud erandi uuendamiseks ning 15. jaanuaril 2020 ja 16. jaanuaril 2020 kaks taotlust direktiivi 2011/65/EL III lisa punktis 6(c) esitatud erandi uuendamiseks.

(8) Direktiivi 2011/65/EL III lisa punktides 6(a), 6(b) ja 6(c) esitatud erandid, mis käsitlevad direktiivi 2011/65/EL I lisas osutatud kategooria 8 *in vitro* diagnostika meditsiiniseadmete hulka kuuluvaid elektri- ja elektroonikaseadmeid, pidid kaotama kehtivuse 21. juulil 2023 ning direktiivi 2011/65/EL I lisas osutatud kategooria 9 tööstuslike seire- ja kontrolliseadmete ja kategooria 11 „muud elektri- ja elektroonikaseadmed“ suhtes kohaldatavad erandid pidid kaotama kehtivuse 21. juulil 2024. 20. jaanuaril 2023 saadi kaks uuendamistaotlust iga erandi kohta, mis on esitatud direktiivi 2011/65/EL III lisa punktides 6(a) ja 6(b) konkreetselt seoses nende kolme kategooriaga. Kooskõlas direktiivi 2011/65/EL artikli 5 lõike 5 teise lõiguga pikendas nende taotluste esitamine kehtiva erandi kehtivusaega ajani, mil tehakse otsus uuendamistaotluse kohta.

(9) Saadud taotluste hindamiseks tehti ja viidi 2022. aastal lõpule tehniline ja teaduslik hindamisuuring ([5]). Tehti ja viidi 2024. aastal lõpule täiendav uuring, ([6]) milles keskenduti kategooriatele, mille jaoks uuendamist taotleti hiljem. Need hindamised hõlmasid konsulteerimist sidusrühmadega vastavalt direktiivi 2011/65/EL artikli 5 lõikele 7.

(10) Taotletud erandi uuendamise hindamisel jõuti järeldusele, et seoses direktiivi 2011/65/EL III lisa punktis 6(a)-I esitatud erandiga on pliisisaldus terases teatavate masinaehitusterase omaduste saavutamiseks endiselt vajalik. Asendamine või kõrvaldamine partiikaupa kuumtsingitud terases ei ole praegu tehniliselt teostatav ega majanduslikult elujõuline. Mõlemad tehnilised rakendused võib aga jagada direktiivi 2011/65/EL III lisa punktide 6a-I ja 6(a)-II vahel, et järgmisel läbivaatamisel oleks võimalik neid sihipärasemalt uurida.

(11) Selleks et anda piisavalt aega plii asendamiseks terases ja ära hoida negatiivset mõju, mis kaalub üles asendamisest saadava kasu, on asjakohane anda kõnealustele kasutusviisidele lühike kehtivusaeg kooskõlas direktiivi 2011/65/EL artikli 5 lõike 2 esimese lõiguga. Direktiivi 2011/65/EL III lisa punktide 6(a), 6(a)-I ja 6(a)-II puhul on asjakohane kehtestada üks kehtivusaja lõppkuupäev kõigi kõnealuse direktiivi I lisas loetletud kategooriate jaoks.

(12) Direktiivi 2011/65/EL III lisa punktis 6(a) esitatud erandi kehtivusaeg peaks vastavalt kõnealuse direktiivi artikli 5 lõikele 6 lõppema 12 kuu möödumisel uuendamistaotluse kohta otsuse tegemise kuupäevast.

(13) Seoses direktiivi 2011/65/EL III lisa punktis 6(b)-I esitatud erandiga, milles käsitletakse pliid sisaldava vanaalumiiniumi ringlussevõtust tulenevat pliisisaldust alumiiniumis, leiti, et pliisisaldust alumiiniumis saab veelgi vähendada 0,3 massiprotsendini. See tuleks kindlaks määrata uues punktis, täpsustusega, et selline alumiinium on valatud sulam.

(14) Elektri- ja elektroonikaseadmete puhul ei ole masinaehitusalumiiniumis tahtlikult lisatud plii kasutamine enam vajalik. Turul on olemas usaldusväärsed plii asendajad alumiiniumis. Viimane kasutusala, mis tugineb sellisele erandile, asendatakse alternatiividega eeldatavasti 2025. aastaks. Vastavalt direktiivi 2011/65/EL artikli 5 lõikele 6 tuleks kehtestada maksimaalne 18-kuuline üleminekuperiood, et võimaldada tööstusharu üksikutel turuosalistel kohaneda.

([5]) Uuringu lõpparuanne („Pack 22“) on kättesaadav aadressil https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/c774eb67-7cc6-11ec-8c40-01aa75ed71a1/language-en.

([6]) Uuringu lõpparuanne („Pack 27“) on kättesaadav aadressil https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/708d9a2a-26e1-11ef-a195-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-327348441.

(15) Leiti, et selliste alumiiniumisulamite kasutamiseks, mille pliisisaldus on alla 0,4 massiprotsendi, on vaja kategooriasse 9 „tööstuslikud seire- ja kontrolliseadmed“ ja avatud kohaldamisalaga kategooriasse 11 (muud elektri- ja elektroonikaseadmed) kuuluvate elektri- ja elektroonikaseadmete ümberprojekteerimist ja ümberkvalifitseerimist, mistõttu on nõuete täitmiseks vaja rohkem aega kui muude direktiivi 2011/65/EL I lisas osutatud kategooriate puhul. Seepärast tuleks nende kahe kategooria puhul kaaluda pikemaid kehtivusaegu.

(16) Mis puudutab direktiivi 2011/65/EL III lisa punkti 6(c), milles käsitletakse kuni 4 massiprotsenti pliid sisaldavat vasesulamit, siis ei olnud teadusliku ja tehnilise hindamise käigus võimalik kindlaks teha ja kindlaks määrata kasutusalasid, mille puhul erandit enam ei vajata, vaatamata paljudele viidetele, et pliid saaks teatavate kasutusviiside korral edukalt asendada. Kuna asendusained ei ole piisavalt usaldusväärsed, tuleks seda erandit pikendada. Tehnilist hindamist silmas pidades on asjakohane kehtestada üks kehtivusaja lõppkuupäev kõigi direktiivi 2011/65/EL I lisas loetletud kategooriate jaoks.

(17) Elektri- ja elektroonikaseadmete materjalide ja komponentide lisamine ei tohiks nõrgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1907/2006 ([7]) kohaselt ette nähtud keskkonna- ja tervisekaitset. Vastavalt määruse (EÜ) nr 1907/2006 XVII lisa punktis 63 esitatud piirangu alapunktile 7 on plii kasutamine piiratud toodetes ja nende juurdepääsetavates osades, et minimeerida laste kokkupuudet pliiga üldsusele tarnitavatest toodetest. Pliisisaldus ei tohi nendes toodetes või juurdepääsetavates osades ületada 0,05 massiprotsenti, kui lapsed võivad selliseid osi suhu panna. Selleks et tagada vastavus määrusega (EÜ) nr 1907/2006 kehtestatud kaitsetasemele, tuleks heakskiidetud erandikannetele lisada joonealune märkus, millega piiratakse veelgi kasutusviise vastavalt määruse (EÜ) nr 1907/2006 XVII lisa punktis 63 esitatud piirangu punktile 7.

(18) Seepärast tuleks direktiivi 2011/65/EL vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 2011/65/EL III lisa muudetakse vastavalt käesoleva direktiivi lisale.

Artikkel 2

1. Liikmesriigid võtavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid vastu ja avaldavad need hiljemalt 30. juuni 2026. Nad edastavad kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile.

Liikmesriigid kohaldavad kõnealuseid norme alates 1. juuli 2026.

Kui liikmesriigid need meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendesse meetmetesse või nende meetmete ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetavate põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

([7]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet, muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ (ELT L 396, 30.12.2006, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1907/oj).

Artikkel 3

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 4

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 8. september 2025

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

LISA

Direktiivi 2011/65/EL III lisa punktid 6(a), 6(a)-I, 6(b), 6(b)-I, 6(b)-II ja 6(c) asendatakse järgmisega:

„6(a)	Plii legeerelemendina masinaehitusterases ja tsingitud terases pliisisaldusega kuni 0,35 massiprotsenti	Kehtivusaeg lõpeb 11. detsember 2026.
6(a)-I	Plii legeerelemendina masinaehitusterases pliisisaldusega kuni 0,35 massiprotsenti (*)	Kehtivusaeg lõpeb 30. juunil 2027 kõigi kategooriate puhul.
6(a)-II	Plii legeerelemendina partiikaupa kuumtsingitud terasosades, mis sisaldavad kuni 0,2 massiprotsenti pliid (*)	Kehtivusaeg lõpeb 30. juunil 2027 kõigi kategooriate puhul.
6(b)	Plii legeerelemendina alumiiniumis pliisisaldusega kuni 0,4 massiprotsenti	Kehtivusaeg lõpeb 11. juunil 2027.
6(b)-I	Plii legeerelemendina pliid sisaldavast vanaalumiiniumist toodetud alumiiniumis pliisisaldusega kuni 0,4 massiprotsenti (*)	Kategooriate 1–7 ja 10 puhul lõpeb kehtivusaeg 11. detsember 2026. Kategooria 9 tööstuslike seire- ja kontrolliseadmete ja kategooria 11 puhul lõpeb kehtivusaeg 30. juunil 2027.
6(b)-II	Plii legeerelemendina masinaehitusalumiiniumis pliisisaldusega kuni 0,4 massiprotsenti (*)	Kategooriate 1–7 ja 10 puhul lõpeb kehtivusaeg 11. juuni 2027. Kategooria 9 tööstuslike seire- ja kontrolliseadmete ja kategooria 11 puhul lõpeb kehtivusaeg 30. juunil 2027(*).
6(b)-III	Plii legeerelemendina pliid sisaldavast vanaalumiiniumist toodetud alumiiniumis pliisisaldusega kuni 0,3 massiprotsenti (*)	Kategooriate 1–8, 9 (v.a tööstuslikud seire- ja kontrolliseadmed) ja 10 puhul lõpeb kehtivusaeg 30. juunil 2027.
6(c)	Vasesulamid pliisisaldusega kuni 4 massiprotsenti (*)	Kehtivusaeg lõpeb 30. juunil 2027.

(*) Erand ei hõlma üldsusele tarnitavaid elektri- ja elektroonikaseadmeid, mille puhul lapsed võivad elektri- ja elektroonikaseadmeid või nende juurdepääsetavaid osi tavapärastel või mõistlikult prognoositavatel kasutustingimustel suhu panna. Erandit kohaldatakse siiski juhul, kui on võimalik tõendada, et täidetud on mõlemad järgmised tingimused:

— sellisest kaetud või katmata seadmest või selle juurdepääsetavast osast eralduva plii määr ei ületa 0,05 µg/cm² tunnis (vastab väärtusele 0,05 µg/g/h) ning

— kaetud esemete puhul on kattekiht piisavalt tõhus tagamaks, et kõnealust eraldumise määra ei ületata seadme tavapärastel või mõistlikult prognoositavatel kasutustingimustel vähemalt kahe aasta jooksul.

Selle joonealuse märkuse kohaldamisel võetakse arvesse, et laps võib suhu panna elektri- ja elektroonikaseadet või selle juurdepääsetavat osa, kui selle üks mõõde on väiksem kui 5 cm või sellel on samades mõõtmetes eemaldatav või väljaulatuv osa.“